

ISPAN PROZASINING SHAKILLANISHIGA TA`SIR KURSATGAN MANBALAR

Sanjar Dilmurod o`g`li Tursunkulov

Samarqand davlat chet tillar instituti, Roman german tillari fakulteti dekan
o`rinbosari

sanjar01061991@gmail.com

ANNOTATSIYA

Har bir matn va har bir harakat o'ziga xos uslubga ega. Matn va harakat ma'lum bir maqsadga ega ("scopo"). Ushbu maqsadga erishishning bir usuli - bu ritorika. Matn va harakatlari insoniyat jamiyatining ajralmas qismi sifatida (ya'ni madaniyat) individual vaziyatda (muhit) paydo bo'ladi. Tarjima va talqin qilish bir nechta funktsiyalarga ega: xabarni (matnli) "harakatlari" yordamida xabarni etkazilganidan farqli ravishda boshqa madaniyatga yuborish; birinchisidan farqli ravishda yangi xabarni (masalan, lirik she'riyat "tarjima qilinganda") yoki shunchaki yangi intertekstuallikni rag'batlantirish. Ushbu holatlarning har birida, harakat doim mavjud bo'lgan matndan boshlab uslub va ritorikani "tarjima qilish" ga, va shu bilan birga individual va ijtimoiy-madaniy chegaralarni takrorlash orqali amalga oshiriladi. Muallif-tarjimon-qabul qiluvchi ketma-ketligi, jarayonga jalb qilingan omillarni ko'paytiradi.

Tayanch so'zlar: Lingvistika, stilistika, konsentratsiya, mikro hikoya, globallashuv, janr, nasr.

TRANSLATION OF UNIQUE STYLISTICS IN TRANSLATION WITH THE REALITY

ABSTRACT

Each text and, in fact, each action has its own style. Text and action are intended for a definite aim ("Skopos"). One way to reach this aim is by rhetoric. Text and action as part and parcel of a human society (or culture), emerge individually in an individual situation (environment, "Umwelt"). Translation and interpretation have manifold functions: to transmit a message with the help of (textual) "actions" for a culture different from that in which the message originated; to inspire a new message different from the first one (e.g. when "translating" lyrics); or simply to stimulate a

new intertextuality. In each of the above cases the action proceeds from an already existing text to a "translation" of style and rhetoric and, at the same time, by repeated transgressions of individual and social cultural boundaries (cf. the sequence author-translator-receptor), to a multiplication of the factors involved in the process.

Keywords: Linguistics, stylistics, concentration, micro story, globalization, genre, prose.

KIRISH

Maqolaning asosiy maqsadi mualliflarga ekskursiya o'tkazishdir nasriy she'rni o'rgangan va tahlil qilgan va shuningdek tashvishga tushgan asarlar mikro-hikoyani o'rganish, chunki biz ushbu izlanish davomida niyat qilganmiz rivojlangan, nasriy she'rning paydo bo'lishiga hal qiluvchi ta'sir ko'rsatgan mikro-hikoya, uning umumiy munosabatlarini, estetik xususiyatlarini tahlil qilishdan tashqari, uslubiy o'xshashliklarni o'rganishdan iborat.

Barcha hissalar kiritilmagan bo'lsa-da, qisqacha mazmuni muhim, ya'ni qaysidir ma'noda erishgan yutuqlar, hozirgi paytda, ko'proq ikkala jinsni birlashtirishga oid kelishuv va halollik. Bundan tashqari, amalga oshiriladigan she'riyat azaldan muhim ahamiyatga ega ekanligiga ishora qiluvchi tavsifiy tarixiy ekskursiya bilan bog'liq barcha mulohazalarda klassik qadimiylikdan hozirgi kungacha adabiyotdagi, she'riyatning urug'i deb o'ylab topiladi, adabiy janrlar, shu jumladan qissalar ham.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Mikro-hikoya postmodernizmning titrayotgan suvlarida paydo bo'lgan janr bo'lgani uchun, u nazariyaning tanqidiy nuqtai nazaridan topish va tushunish muhim deb hisoblangan ularni yaxshiroq tushunishga yordam beradigan yangi estetik konfiguratsiyalarni taklif qiluvchi ziyofat, ba'zida tushunarsiz periferiyalar, qisqacha mulohaza, postmodernizm mikro-hikoyani yaxshiroq yoritishga bulgan harakat ichida nazariy-estetik va uning kashf etiladigan atrofi yangi janr bilan yoritiladi. Ma'lumki, qisqacha qiziqish bu tendentsiya bulib XXI asrning ko'plab tarafdorlari; nafaqat san'at balki kino, me'morchilik, musiqa va adabiyot hamda bugungi kunda qisqalikni paydo bo'lishi mumkin bo'lgan sohani taklif qiladi. Shuningdek boshqa sohalar jumladan yangi kommunikatsiya texnologiyalari, marketing va boshqa sohalar bilan birgalikda kengayadi, chunki lahzali tuyg'u bugunni boshqaradi kundalik hayot ritmimizda uchrab turadi.

Qisqartirish adabiyot sohasida ko'plab yozuvchilarni hayratda qoldirdi barchasi o'tgan asrdan boshlandi. Ushbu mualliflar, ehtimol vaqti-vaqti bilan o'zlarining ishlaridan joy berishgan keyinchalik "o'z ichiga olgan" kichik matnlarga katta ishlar, ijodiy bo'shliqlar hisoblanadi. Bu holat asta-sekin turli xil umumiy toifalarga birlashtirilgan turli xil matnlar allaqachon kanonik janrlardan mustaqil: roman, qissa yoki she'rlarni keltirib chiqaradi, birinchi navbatda nasriy she'r, keyin esa qissa kabi yangi janrlar. Bu yangi badiiy ifoda shakllari nafaqat yozuvchilarni, balki o'quvchilarni va tanqidchilarni ham o'ziga jalb qildi. Nasriy she'r kurash va xarakterli bo'lgan janrdir uni tashkil qiluvchi qarama-qarshi elementlarning sintezi hisoblanadi.

Bu bo'lishi mumkin bo'lgan birinchi jihat sanash uning nomi bilan bog'liq bo'lib, unda "she'r" va "nasr" xuddi shu nom bilan, o'tgan asrlarda birgalikda tasavvur qilish qiyin bo'lgan janrlar, chunki o'sha paytlarda nasrda yozilgan adabiy lirik she'riyat namoyon bulib maydonda antagonistik edi. Ushbu she'riyat nasr she'riyatining paydo bo'lishigacha aks etishi lirik ohang, shoirning oldindan yaratilgan formatlardagi individual hissiyotlaridir. Tashqi ko'rinishidan nasr she'riyat paradoksal janrga aylandi, shaxsiy his-tuyg'ularni jamoaviy tuyg'ularga aylantirish, hikoya shakllari va modellarini olish, lekin lirik komponentni istisno qilmasdan.

Nasriy she'r, kimdir o'ylashi mumkin bo'lgan narsadan farqli o'laroq, she'riyat va nasrdan kelib chiqadigan qoidalarga bo'ysunadi, shuning uchun uni ishlab chiqarish bu ijodiy texnikani to'liq nazorat qilishni nazarda tutadi. Nasriy she'r bir muhit mahsuli bo'lgani uchun Ijtimoiy jihatdan chayqalib, u subversiv bo'lib tug'ildi va amfibiyaga aylandi, bu uni ikkalasida ham inqilob qilishga olib keldi nasr kabi she'riyatning umumiy tushunchalari, o'rtasida markaziy pozitsiyani egallaydi ikkalasi ham, ya'ni she'r bo'lishni to'xtatmasdan nasr bo'lish va aniq narsaga ega bo'lishni to'xtatmasdan nasriy komponent, garchi ushbu qoidalariga (qofiya) to'g'ri kelmasa ham XIX asrdan oldin yozilgan barcha she'rlarga yuklatilgan. Nasriy she'rda erishilgan qiyinchilik, shubhasiz, nasriy tarkibga shunchaki she'riy elementlarni qo'shish va shu bilan yo'qotish yoki yo'qotmaslik kabi musiqiy yoki faqat lirik mansublikning boshqa ekspresiv manbalari Fonik rekurrensalar, metafora yoki paralellardan foydalanish juda yuqori bulgan. Nasriy she'rning ko'tarilishi shuning uchun Utrera Torremocha ta'kidlaganidek, nasrga zavq bag'ishlagan ulkan apogey tufayli o'sha paytda va nasrga qaraganda erkinroq diskursiv modallik degan tushunchaga haqiqatni ifodalashga ko'proq mos keladigan va jamoatchilik uchun qulayroq bo'lgan o'z qoidasini yaratdi.¹ Nasriy she'rda umumiy duragaylash imkonsiz

¹ María Victoria Utrera Torremocha, Teoría del poema en prosa, Sevilla, Universidad de Sevilla, 1999, p. 23.

bo'lib kelgan, hozirgacha, unitar ta'rifi va an'anaviy ravishda janrlarni kontseptsiyalashga burilish buldi.

Shubhasiz, ushbu janrga bo'lgan qiziqish asta-sekin o'sib bordi va marginal hodisa bo'lishdan boshlab janrga aylantirishgacha uning kelib chiqishi haqidagi qarama-qarshiliklar, bir-biriga to'g'ri keladigan ba'zi fikrlarni moslashtirishga imkon berdi unga yaqinlashishga qaratilgan turli xil urinishlar, masalan, uning genezisi bilan bog'liq bo'lgan Frantsuz yozuvchilari Aloysius Bertrand va Bodlgerga tegishli bo'lib, u erdan boshqa hududlarga tarqaldi. Qisqalik va konsentratsiya, shuningdek, ritm va she'riy tilni ko'paytirish nasr vositasi - bu shaklni tahlil qilishda boshqa doimiy atamalar adabiy bo'lgan ba'zi bir jihatlar uning potentsial dialogik va polifonik tomoni², Bajtinning romaniga nisbatan kelib chiqadigan atamalar nazariyasi, ammo nasriy she'rga nisbatan qo'llaniladigan she'riyatga xos bo'lgan monologik xarakterni buzadigan janr. She'rning mavjudligi nasrda uning boshqa janrlarga bog'liqligiga nisbatan ikkalasi ham ta'kidlangan, Jonathan Monroe³ va Margueritte Murphy tomonidan⁴, deb yana kim ta'kidlaydi umumiy ifloslanish muqarrar va bu kabi sof janrlar mavjud emas Tzvetan Todorovning ta'kidlashicha⁵ Garrido Gallardo ham bu haqda gapirganda o'ylaydi, ularning empirik harakatchanligi va ularning uzluksiz almashtirishlari va kosmosdagi farqlari bor⁶. Bu vaqt ichida Nasr she'riyatidagi adabiyot asta-sekin bo'lsa ham o'sishda davom etmoqda boshqa adabiy namoyishlar haqidagi tadqiqotlar bilan taqqoslaganda, ammo ular frantsuz nasr she'riyatida eng ko'p keltirilgan va hozirgacha keltirilayotgan nasriy she'rni keyinchalik tahlil qilish uchun tillarda boshlang'ich nuqta bo'lib xizmat qiladi.

Quyida sanab o'tilganlar, birinchi navbatda, ikkalasining ham kitoblari shunga o'xshash nasriy she'riyatning genezisi va rivojlanishiga oid umumiy tadqiqotlar tanqidiy bo'limlar janrni yaxshiroq tushunishga yordam bergan antologiyalar Frantsuz va ispan tillari keltirilgan. O'z vaqtida kuzatilgan, ehtimol eng taniqli bo'lgan Suzanne Bernardning "Le poème en prose de Baudelaire jusqu'à nos jours⁷" deb nomlangan kitobi, Garchi sarlavha unga ishora qilmasa ham, frantsuz nasriy she'rining evolyutsion xronologiyasini yaratadi 20-asrning birinchi yarmiga qadar Bodlerdan

²Michael Riffaterre, «On the Prose Poem's Formal Features», en The prose poem in France: Theory and Practice. New York, Columbia University Press, 1983.

³Jonathan A. Monroe, A poverty of Objects: The Prose Poem and the Politics of Genre, Ithaca, Cornell University Press, 1987.

⁴Margueritte Murphy, A tradition of Subversion. The Prose Poem in English from Wilde to Ashbery, Amherst, The University of Massachusetts Press, 1992

⁵Tzvetan Todorov, Genres in Discourse, trans. Catherine Porter, Cambridge, Cambridge University Press, 1990, p. 15.

⁶Miguel Garrido Gallardo, Estudios de semiótica literaria, Madrid, SCIC, 1982, p. 98.

⁷Le poème en prose de Baudelaire jusqu'à nos jours

oldin ijod etgan. Uning muallifidan tashqari nasriy she'rda ba'zi nazariy asoslarni yaratdi, shuningdek, ma'lum bir narsani o'rnatdi mavzu bo'yicha boshqa tadqiqotlar konformatsiyasida asos bo'lib xizmat qilgan uslub.

Boshqa kitob Mary Ann Caws va Hermine Riffatterre tomonidan to'plangan havolalar yana takrorlanadi. The prose poem in France. Theory and practice⁸, dan o'n uchta tekshiruvdan iborat nasriy she'r qanday vaziyatda bo'lganligi haqida hisobot beradigan turli mualliflar, nafaqat uning frantsuz tilidan kelib chiqishi, balki ba'zi ko'rsatmalariga ham murojaat qilish janrning o'ziga xos xususiyatlari va uning ta'rifi keltiradi.

Natali tomonidan yozilgan asar 1996 yilda Parijda nashr etilgan Vincent-Munnia⁹ XIX asrning birinchi yarmidagi birinchi frantsuz shoirlari keyinchalik nasriy she'r Bodler bergan nomlar bilan rivojlangan shunday asar tufayli nasr nutqining xususiyatlari mutatsiyaga uchraganligi sababli xorijiy tillardan mumtoz asarlarning tarjimalariga va bu haqida mulohaza yuritishda nasriy she'rning janrlar nazariyasiga nisbatan holati turadi. Frantsuz nasriy she'riyatining antologiyalariga kelsak, bunga qo'shimcha ravishda to'rtta hissa qo'shadi matnlarni tanlash, kirish yoki tanqidiy o'rganish; eng qadimgi keltirgan Suzanne Bernard, Moris Chapelan tomonidan¹⁰ Anthologie (1842-1945), 1984 yilda nashr etilgan; uchinchi antolog Michel Sandras 1995 yilda "Lire le poème en prose" deb nomlangan va to'rtinchisi, Yves Vadé tomonidan 1996 da Le poème en prose et ses territoires, tuzilgan. Matnlarni tanlash yoki mualliflarning natijalari, ayniqsa nasriy she'r, antologiyani aniq tavsiflovchi nazariy-amaliy manbalar sifatida yaratilgan ular adabiy in'ikosning yutuqlarini joyiga qo'yishga yordam beradi. Ular shuningdek fotosuratdir lahza, antologlarni aks ettiradigan tasvir sub'ektiv, chunki antologning dididan mahrum qiladi bir lahzali adabiy ishlab chiqarish. Antologiya har doim tortishuvlarga sabab bo'ladi, chunki ular aksariyat hollarda eksklyuzivdir.

Ular o'z ichiga olishi bilan birga, ularni istisno qiladi, shuning uchun ular qisman qarashlar hisoblanadi doimiy harakatda bo'lgan adabiy haqiqatdir. Biroq, ular muhim kesimni anglatadi adabiy an'analarning diaxronik segmenti va aksariyat hollarda xizmat qiladigan ma'lum bir adabiy an'analarning ishlab chiqarishlari to'g'risida tarixiy hisobot berish. Nasriy she'rlarni to'playdigan antologiya, bu

⁸MaryAnn Caws y Hermine Riffatterre (eds.), The Prose Poem in France: Theory and Practice, Nueva York, Columbia University Press, 1983.

⁹Natalie Vincent-Munnia. Les premiers poèmes en prose: généalogie d'un genre dans la première moitié du dix-neuvième siècle français, Paris, Champion, 1996.

¹⁰Maurice Chapelan (ed.), Anthologie du poème en pros, Paris, R. Julliard, 1946

ma'noda, o'zlarining vazifalarini bajarishdi. Ular paydo bo'lgan nasriy she'rlarning turli uslublarini tanib olish uchun foydali namunalar janr yangi shakllanayotgan paytda, shuningdek, uning turli xil mavzulari va mualliflari kimligini? Masalan, ushbu mualliflarning aksariyati endi mavjud emas, garchi ularda bo'lsada bir lahzada tan olingan va o'sha tarixiy davr uchun juda muhim bo'lgan. Ispan sohasidagi nasriy she'r bo'yicha mavjud bibliografiya haqida Ispaniyaning nasriy she'ri bilan shug'ullanadigan va uni o'rganadigan ikkita filialni ko'rish mumkin Ispan-amerikalik nasriy she'r.

Bunga Gilyermo Diaz-Plaja¹¹ tomonidan olib borilgan tanqidiy tadqiqotlar misol bo'la oladi 1956 yilda o'zining antologiyasida Ispaniyadagi nasriy she'rga bag'ishkladi. Ikkala asar ham nasr she'riyatining rivojlanishiga bag'ishlangan; birinchisi, antologning qaroriga binoan mualliflar va matnlarning tanlovini taqdim etadi tarixiy evolyutsiyasida ispan nasridagi she'rning vakillik namunalari. O'rtasida tanqidiy o'rganishga tushadigan mulohazalar, she'rning kashshoflariga bir nechta cho'tkalarni o'z ichiga oladi Ispan va Amerika nasrda. O'z navbatida, Aullón de Haro ham tashkil etish bilan ham shug'ullanadi¹² Ispaniya nasriy she'riyatining kelib chiqishi, uni nemis adabiyotidan izlagan frantsuz va ispan kabi boshqa adabiyotlar uchun boshlang'ich nuqta buladi.

U o'zining inshosida qo'ng'iroq mualliflariga etib borguncha turli xil adabiy harakatlar bo'ylab sayohat 27-avlod. Yigirma yil o'tgach, aytib o'tilgan ushbu ikkita tadqiqotdan so'ng, María Victoria Utrera Torremocha¹³ tomonidan yozilgan "Nasrdagi she'r nazariyasi"(el libro Teoría del poema en prosa) kitobi paydo bo'ldi. Bularni hisobga olgan holda ushbu umumiy modallikning adabiy tarix orqali rivojlanishini tasvirlaydi nasriy she'rning asosiy mualliflarini sanaydi: Bertran, Bodler, Rimba, Mallarme, Dario, Xuan Ramon Ximenes, Reverdi, Yoqub, Cernuda va boshqalar, ko'rsatib berishdi nasriy she'rning vaqtga ko'ra tasnifi yoki uning mualliflari, masalan, she'r dialogik nasr, zamonaviy nasriy she'r, Parnassiya badiiy nasr, daryoning nasriy she'ri, syurrealistik nasriy she'r va boshqalar nasriy she'rni umuman ko'rib chiqish.

Yuqorida aytib o'tilgan tadqiqot bilan deyarli bir vaqtning o'zida Benigno Leonning kitobi paydo bo'ldi Felipe, Ispaniyadagi nasriy she'r (1940-1990)¹⁴

¹¹Guillermo Díaz Plaza, El poema en prosa en España. Estudio crítico y antología, Barcelona, Gustavo Gili, 1956.

¹²Pedro Aullón de Haro, «Ensayo sobre la aparición y el desarrollo del poema en prosa en la literatura española», Analecta Malacitana, II, 1 (1979), pp. 109-136.

¹³María Victoria Utrera Torremocha, Teoría del poema en prosa, Sevilla, Universidad de Sevilla, 1999.

¹⁴Benigno León Felipe, El poema en prosa en España (1940-1990), España, Servicios de Publicaciones de la Universidad de la Laguna, 2003.

doktorlik dissertatsiyasi natijasida nashr etadigan, 1999 yil noyabrda taqdim etilgan, garchi 2003 yilgacha nashr qilinmagan bo'lsa ham. Unda u vaziyatni tahlil qiladi XIX asrning ikkinchi yarmida Ispaniya nasridagi she'rni hikoya qilishni davom ettirish paytida vaziyatning o'sha vaqtgacha bo'lganligi, shuning uchun uning umumiy ramkasini kengaytirishni boshqarish Ispaniyalik nasriy she'r o'zining paydo bo'lishidan 1990 yilgacha bo'lgan vaqt davomida. Jeyms Valender tomonidan uning uchun yaxshilab tahlil qilingan shoir Luis Cernudaning nasriy she'rga qo'shgan hissalarini, Becquerning qo'shgan hissasi haqida tadqiqot o'tkazdi. Ispaniyada nasriy she'riyatning shakllanishi uchun mo'ljallangan uning afsonalari. Ushbu tahlilda shunday bo'ladi adabiy shaklning tegishli jihatlari haqida ba'zi tafsilotlar janrning nazariy konformatsiyasi¹⁵.

Ispaniyada nasr she'riyatiga oid bibliografiya orasida, ushbu tadqiqotning rivojlanishi uchun qiziq bo'lgan "Cernuda y el poema en prosa" nasriy she'r¹⁶, garchi u faqat ushbu muallifning she'riy ijodiga qaratilgan bo'lsa ham, nasriy she'rning umumiy shartlari va uning holati haqida umumiy ma'lumot Ispaniyaning konteksti, u Sernuda ishlab chiqarishni evolyutsiyaning asosiy qismi deb hisoblaydi o'sha tarixiy davrda janrni. Ispan-amerika janr sohasiga o'tishda, Jessi Fernández, El poema en prosa en Hispanoamérica. Del Modernismo a la Vanguardia (Estudio crítico y antología). Modernizmdan Avangardgacha (Tanqidiy o'rganish va antologiya)¹⁷, bu izlar Lotin Amerikasida nasriy she'rning paydo bo'lishi va evolyutsiyasi uni ko'rib chiqishni to'xtatmasdan Frantsuz janrini kelib chiqishi yoki Ispaniyada janr genezisining holati haqida ochib berdi. O'ntadan birini tanlaydi turli millat shoirlari (Chili, Nikaragua, Meksika, Peru, Kuba, Urugvay), ular she'riy faoliyati bilan tan olingan mualliflar hisblanadi, shuningdek nasriy she'rlar yaratgani uchun, Meksikada Luis Ignacio Xelguera o'zining "El poema en prosa" antologiyasida 73 muallifni to'plagan Meksikada 22, El poema en prosa en México 1993 yilda nashr etilgan. Tanlangan matnlardan tashqari¹⁸, dastlabki tadqiqni ham o'z ichiga oladi o'sha mamlakatda nasriy she'r evolyutsiyasini tasvirlash. Tanlangan mualliflarning kelib chiqishi meksikaliklardir (ba'zilar boshqa millat vakillari), lekin ularni nasriy she'riy kitoblarni Meksikada nashr etganligi. Birinchi antologiyasi bo'lganligi uchun ushbu tur Meksikada muhim ma'lumotga aylanadi, garchi uning ichida juda ko'p tanlangan

¹⁵Luis Cernuda, «Bécquer y el poema en prosa», en Poesía y literatura II, Barcelona, Seix Barral, 1965.

¹⁶James Valender, Cernuda y el poema en prosa, Londres, Tamesis, 1984.

¹⁷Jesse Fernández, El poema en prosa en Hispanoamérica. Del modernismo a la vanguardia (Estudio crítico y antología), Madrid, Ediciones Hiperión, 1994.

¹⁸Luis Ignacio Helguera, Antología del poema en prosa en México, 2ª ed, México, Fondo de Cultura Económica, 1999.

matnlar aslida umumiy mezonlarga javob bermasada nasriy she'r nima bilan bog'liq, garchi antolog ularni shunday deb tasniflagan bo'lsa ham jinsga mos keladigan yaqinliklar. Nasriy she'r atrofida yangi kashfiyotlar mavjudligiga shubha yo'q, chunki akademik soha, qiziqish mavzusi bo'lib qolmoqda va materiallar bilan ta'minlashda davom etmoqda turli universitet darajalaridagi tezislariga oid maqolalar; ammo, hozirgi holat uchun bizni, ayniqsa tilni qiziqtiradigan nasriy she'r bo'yicha tadqiqotlar Ispaniyaliklar tarixiy-tavsifiy tadqiqotlarga ko'proq e'tibor berishadi, chunki ular evolyutsion nuqtai nazardan kuzatishga imkon beradi va shoirlarni olib borgan transgenerik tajribalarning dalillari (ayniqsa zamonaviy) yangi ekspressiv usullarga, masalan, mikro-hikoya. Ispan tilidagi qisqa hikoya bo'yicha mavjud tadqiqotlarni o'rganish, birinchisi kuzatiladigan jihat shundaki, birinchi analitik eskizlardan denominativ hodisa Janr tahlil nomlarini turli xil nomlar bilan ajratib turdi.

Ularning orasida eng ko'pi odatda "mini-hikoya", "mikrofikoya", "mikro-hikoya", "qisqa hikoya", "hikoya" miniatyura ', kichraytirish ', mikro hikoya ', ba'zilar kamroq ishlatilgan. Ispan tilidagi qisqa hikoya bo'yicha mavjud tadqiqotlarni o'rganish, birinchisi kuzatiladigan jihat shundaki, birinchi analitik eskizlardan denominativ hodisa Janr tahlil nomlarini turli xil nomlar bilan ajratib turishi. Ammo, shunga qaramay nominativ xilma-xillik, bu asta-sekin shakllanadigan bir-biriga mos keladigan fikrlar mavjud Mikro-hikoyaning she'riyatidir.

Ko'proq tahlil qilish uchun biz sintetik to'plamda gibridlik xususiyat sifatida qabul qilinishini taxmin qilamiz Mikro-hikoyani tavsiflovchi va muhim ahamiyatga ega, aynan shu xameleyon holatini yaratadi uning boshqa janrlarga bo'lgan yondashuvi uni nafaqat she'r o'rtasida, balki ajratuvchi chiziqqa qo'yadi nasrda va zamonaviy ertakda, lekin hatto latifa, ertak, bestiar, xayku, yaxshi tanish bo'lgan shtamp yoki boshqa janrlar. Tasodifiy nuqta, ya'ni allaqachon deyarli ko'chmas ustun bo'lib, janrning tashabbuskori sifatida Xulio Torrining "'A Circe'," matnini joylashtirish kerak. Lotin Amerikasida ba'zi tanqidchilarga boshqa matnlarni yoki mualliflarni taklif qilishlariga to'sqinlik qilmaydi. Ispaniyalik amerikaliklar yozuvchilar mikro hikoyaning boshlang'ich nuqtasi sifatida, hech qanday taklif mavjud emas Torri matni erishgan ko'pchilikning kelishuvi. Ularda namoyon bo'ladigan qisqalik va intertekstuallik boshqa jihatlardir ular janrning asosini nazarda tutgan; ammo, mikro-hikoyaning paydo bo'lishi yangi adabiy shakl sifatida tadqiqotlarning keng tarqalganiga qaramay, tortishuvlarni keltirib chiqarmoqda birinchi voqealardan beri uni ishonarli bo'lishi mumkin bo'lgan tezis, hikoya bilan

bog'laydi mikro-hikoyaning hikoyasi, u bilan hikoya o'rtasida o'zaro bog'liqlik o'rnatilganda boshlandi voqea va roman o'rtasida bir lahza paydo bo'ldi.

Mavjudligi va proektsiyasi tufayli 60-yillarda adabiyot tarixi uchun zamonaviy ertak degani unga qaratilgan jurnallar; Kashshof yilda tashkil etilgan Edmundo Valades tomonidan boshqarilgan "Hikoya" edi 1964 dan 1994 yilgacha amal qilgan. Said jurnal, bunga bag'ishlangan boshqalarning o'tmishdoshi bo'lishdan tashqari adabiy janr, shuningdek, keyingi tadqiqotlarni kuzatish uchun irmoq sifatida xizmat qilgan mikro-hikoya, chunki u evolyutsiya yo'nalishi yoki hikoyaning qisqarishiga moyil zamonaviy, mikro hikoyaning kelib chiqishi va boshqa delimitatsiyalarini o'rganishni boshlaydilar (tadqiqotlar) qiyosiy, analitik yoki tarixshunoslik).

XULOSA

Ushbu ko'rsatmalarga amal qilgan yana bir jurnal 1980 yildan 1992 yilgacha Kolumbiyadagi Ekuoreo edi, Raul Braska uni birinchi deb bilgan 27 Lotin Amerikasi faqat mini-fantastikaga bag'ishlangan¹⁹. Ikkala jurnal ham (El Cuento va Ekuoreo) haqida birinchi rasmiy tadqiqotlar deb hisoblanadigan narsalarni xronologik ravishda oshirgan mikro-hikoya: Meksikadagi mikro-hikoya: Xulio Torri, Xuan Xose Arreola va Augusto Monterroso, tezis Doktorlik Dolores M. Koch, 1986, u birinchi bo'lib uchta hikoyachiga qaratilgan ular ham nasriy she'rlari uchun o'zlarining she'riy tomonlaridan o'rganilganlar. Ushbu tezis bu mamlakatdagi ushbu yangi bayon shakliga birinchi akademik yondashuv Ispaniyalik amerikalik. Ushbu ikki turdagi yozuvchilar (shoir-rivoyatchilar) birlashishi bilan va ularning tegishli asarlari (nasriy she'r-hikoya) maydonni ochadigan birlashishni boshlaydi bugungi kunda mikro-hikoya sifatida tanilgan narsalarni o'rganish, hozirgacha tadqiqotlar olib borilgan bu sohada ko'proq chuqurlashib ketganlar (uning eng yaqin antiqa misoli sifatida) biz nasriy she'r paydo bo'lishi uchun hal qiluvchi deb hisoblaydigan boshqa adabiy shakl bilan bog'laydiganlar uchun emas. Yuqorida aytib o'tilgan sanalar bo'yicha, bu haqda tadqiqotlarning ko'payishi qisqa matn modali asta-sekin boyitildi. Ular tomonidan ogohlantiriladi olimlar, mikro hikoyaning boshqa qisqa adabiy shakllar bilan o'xshashligi yoki o'zaro bog'liqligi, Masalan, ertak, masal, latifa, bestiar, vinyet, gregueriya va boshqalar haqida ularning har biri sof janrlar mavjud emasligini va barchasi "dan" tug'ilganligini ko'rsatdi boshqa avlodlar bilan buzilish.

¹⁹Raúl Brasca, Dos veces bueno 3, Buenos Aires, IMFC, 2002.

REFERENCES

1. María Victoria Utrera Torremocha, Teoría del poema en prosa, Sevilla, Universidad de Sevilla, 1999, p. 23.
2. Michael Riffaterre, «On the Prose Poem's Formal Features», en The prose poem in France: Theory and Practice. New York, Columbia University Press, 1983.
3. Jonathan A. Monroe, A poverty of Objects: The Prose Poem and the Politics of Genre, Ithaca, Cornell University Press, 1987.
4. Marguerite Murphy, A tradition of Subversion. The Prose Poem in English from Wilde to Ashbery, Amherst, The University of Massachusetts Press, 1992
5. Tzvetan Todorov, Genres in Discourse, trans. Catherine Porter, Cambridge, Cambridge University Press, 1990, p. 15.
6. Miguel Garrido Gallardo, Estudios de semiótica literaria, Madrid, SCIC, 1982, p. 98.
7. Le poème en prose de Baudelaire jusqu'à nos jours
8. MaryAnn Caws y Hermine Riffaterre (eds.), The Prose Poem in France: Theory and Practice, Nueva York, Columbia University Press, 1983.
9. Natalie Vincent-Munnia. Les premiers poèmes en prose: généalogie d'un genre dans la première moitié du dix-neuvième siècle français, París, Champion, 1996.
10. Maurice Chapelan (ed.), Anthologie du poème en pros, París, R. Julliard, 1946
11. Guillermo Díaz Plaza, El poema en prosa en España. Estudio crítico y antología, Barcelona, Gustavo Gili, 1956.
12. Pedro Aullón de Haro, «Ensayo sobre la aparición y el desarrollo del poema en prosa en la literatura española», Analecta Malacitana, II, 1 (1979), pp. 109-136.
13. María Victoria Utrera Torremocha, Teoría del poema en prosa, Sevilla, Universidad de Sevilla, 1999.
14. Benigno León Felipe, El poema en prosa en España (1940-1990), España, Servicios de Publicaciones de la Universidad de la Laguna, 2003.
15. Luis Cernuda, «Bécquer y el poema en prosa», en Poesía y literatura II, Barcelona, Seix Barral, 1965.
16. James Valender, Cernuda y el poema en prosa, Londres, Tamesis, 1984.
17. Jesse Fernández, El poema en prosa en Hispanoamérica. Del modernismo a la vanguardia (Estudio crítico y antología), Madrid, Ediciones Hiperión, 1994.